

Et gløtt inn i gammen

Oddlaug Hovde

EN BREVVILSEN FRA NORD-NORGE

Av Oddlaug Hovde

Dette brevet fikk redaktøren en dag i sommer. Vi lar våre lesere få del i innholdet.

Kjære du!

Da Gud skapte verden, skapte han også Nord-Norge. Denne landsdel som nesten ikke er rechnet med og som de fleste av oss ikke vet noe om. Hvem av oss aner hvilke herligheter som her ligger og venter på turisten.

Det er langt til Bodø synes du. Der nordenfor polarsirkelen opplevde vi midnattsola som en gloende ildkule trillende på havflata mellom holmer og skjær mens den kastet vår røde skygge mot berget bak oss. Der opplevde vi også en badedag en knapt ser maken til her i Trøndelag.

Vi passerte Narvik med storinvasjon fra den store verden. Få steder er det så kosmopolitisk selskap som her. Men ennå er vi nesten hjemme. Tromsø mottar oss med «isbjørn i gatene» og fargerike samer. Vi besøkte en sameleir i Tromsdalen og ble godt mottatt. De er så glade og så lette å komme i prat med. Vi snakket med fru Berit Oskal Tønsvik. Og mens vi stod utenfor gamma, kunne vi høre batteriradioen som stod på for fullt og Hegtuns ivrige stemme som forkynte at der gikk Boysen over mål med klar seier! Det var ingen ting i veien for å komme inn, men den ivrige radiolytter, ungkaren ble han kalt, dekket sitt ansikt med hand-

baken. Det var som naturmennesket var redd for at vi skulle se på ham. Barn var det mange av. De lå på skinn rundt i gamma eller flokket seg om mora som renses fisk og skrellet poteter. De siste kokte hun i en stor kaffekjøl, hengende over varmen. Røken gikk opp gjennom en ljøre i taket. Gamma var både rommelig og koselig, ren og velholdt. Sjelden treffer en mennesker som er så fornøyde med tilværelsen som disse. Alle i aktivitet fra han som lyttet til radioen, barna som spiste og mannen sjøl som spikket på et reinshorn. Men en hadde et levende inntrykk av at barna var midtpunktet. Dem ble det aldri for mange av, og de spurte oss om vi virkelig hadde bare to. De syntes visst litt synd på oss! Smilende hoderysting og ivrig gestikulering og prat seg imellom på samemålet! Dette er også et morsomt trekk. De snakker norsk med oss, men når noe skal avgjøres eller snakkes dem imellom går de rivende hurtig over til sitt eget språk.

Familien Logje, der vi snakket spesielt med Inger Marie Eira, traff vi i Sørstømmen (Kvenangen). Der var en hel by av gammer, både nylig oppsatte og gamle. En stor innhegnet plass like ved tydet på at her samlet de dyra til slaktning.

Vi kom der en lørdagskveld og de fleste var dratt ned til kirkestedet. De gjenlevende nærmest rivaliserte om hvem som skulle ha oss med i gamma. Vi lot guttene våre avgjøre saken, og havnet hos en barnerik familie. Barna snakket gebrokkent norsk og sa øyeblikkelig: «Vi skal ha appelsin!» Heldigvis hadde vi det, og appelsinen forsvant fort. Til gjengjeld kunne vi fotografere så mye vi ville, og fotoobjektene var bare smil, helt ned til lille Isak som var temmelig våt i bukse.

Selv i begynnelsen av juli lå det ennå noen sneskavler omkring på fjellet. Og til tross for varm gamle, og varme klær, måtte det til stadighet legges ved på ildstedet midt i gamma. Det var en stor gåte for oss hvor de fant veden midt oppe på snaue fjellet. Men disse menneskene visste nok hva de gjorde da de anla en boplass akkurat her.

En må håpe at disse små, energiske menneskene fortsatt må finne livsmuligheter i landet vårt og vedbli å sette farge i dobbel forstand på vår nordlige landsdel. Deres klær er forresten foruten å

være meget vakre, også praktiske. Over det lave beltet stikkes inn på barmen alle slags medbragte ting, og Eiermannen ser da nærmest ut som en sekk forknytt nedentil.

Ta en tur nordover Ta deg god tid. Det er langt og enda lenger før du kommer over Finnmarksvidda og opp til høyfjellet mens sjøen ligger blank under deg. Du vil oppleve netter og dager i hverandre. Du sover sjelden, og aldri midt på natta. Du kan stå på land og kaste sluk etter torsken og etterpå spise den nykokt med lever og det hele under kjølig midnattsol.

Langt inne på Finnmarksvidda traff jeg Norges mest fornøyde bonde. Han stod der med ljaen og tok sin lille eng. Den var ikke stor, men både grønn og kraftig. Den sto ikke tilbake for det vi er vant til hjemme. — Nei, sa han. Også her er det slik at får jorda sitt stell så vokser det godt. Ja, like bra her som sørpå. Det vokser endatil natt som dag. Og hvor ellers i landet har de sol døgnet rundt? Og om vinteren er det ut med båten og dra fisken. Bra begge deler, både landbruk og fiske. Her er rike muligheter.

Og i Nord-Troms traff vi en gartner fra Mjøsadistriktene. Han skulle forsøke å «overvintre» et år der oppe, og ble der i seks. At han hadde lykken med seg viste hans flotte blomkålhoder som jeg sjelden har sett maken til og aldri kjent maken til smak på.

Ja jeg sier, reis nordover neste gang! Du vil finne mye du ikke ante noe om, og oppleve et stykke Norge du aldri kan forstå før du har sett det.

Appetitten i orden

Oddlaug Hovde